

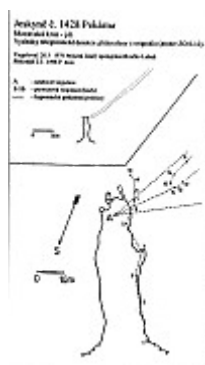
Add: J. Pokorný - Výzkumy v jeskyni Pekárně

Petr Kos, ZO 6-12 Speleologický klub Brno

Čtenářům Speleofóra se dostává (v roce 1998) po delší době opět do rukou obsažnější článek, který souvisí se současnou problematikou jižní části Moravského krasu jmenovitě se jedná o proslulou jeskyni Pekárnu, na jejímž výzkumu se podepsala celá řada zvučných jmen z oboru archeologie a speleologie.

Príspevek J. Pokorného je veľkým prínosom pro širší kruhy zájemců o výzkum jeskyní v povodí Hostěnického potoka a Hádecké Říčky. Hlavní význam práce vidím ve vyčerpávajícím seznamu jednotlivých archeologických výzkumů, které byly v různých časových sledech podniknuty na půdě Pekárny.

Pokusil bych se reagovat na poslední stať, která byla věnována současnému stavu jeskyně v souvislosti s existencí blízkého velkolomu Mokrské cementárny. Chtěl bych také reagovat na vzdálenost hranice dobývacího prostoru (dále jen DP) lomu, která je nyní vzdálena cca 200 m j. a jv. od koncového závalu Pekárny. Tato hranice je prozatím platná a těžba sem zatím nedospěla, neboť hlavní hrana lomu je od ní nyní vzdálena asi 550 m.

- detail viz příloha

Problematictější je průběh hranice DP v blízkosti Nové Ochozské jeskyně, která je až nepříjemně blízko.

Možnost odklonění hranice DP v této oblasti hlouběji do prostoru Mokrsko-Hostěnické plošiny (zpět k lomu) by mohla uspišit jedině rychlá otvírka tzv. Mechového závrtu, nacházejícího se asi 300 m jv. od Labyrintu Ochozské jeskyně.

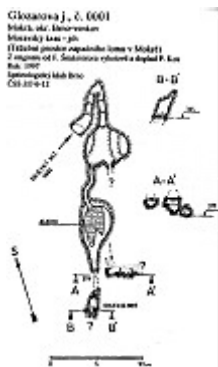
Problematikou a prognostikou dalšího pokračování jeskyně Pekárny se zabývalo již mnoho teoretiků, geofyziků, geologů a jeskyňářů (Kříž 1889, Prix 1947, Dvořák 1957, Hašek 1967, Hašek 1968, Džuppa 1971, Hašek-Dvořák 1972, Mrázek 1976, Karvánek 1978, Kraus 1977-80), i já mám tedy o tomto paleosystému své představy.

Upozorňuji na skutečnost, že geofyzikální průzkumy, které byly nad touto jeskyní již vícekrát prováděny za účelem nalezení dalšího volného pokračování jeskyně, přinesly v tomto směru některé nové poznatky, ty jsou ale bez vlastní ověřovacího výzkumu prakticky bezvýznamné a k ničemu novému prozatím nepřispěly. Myslím si, že otázka stáří jednotlivých cyklů řízení a jejich dalších neznámých průběhů nebude za použití praktické speleologie v plném rozsahu nikdy vysvětlena.

Proces řízení nesehrál při stabilizaci systému jeskyně Pekárny tu nejpodstatnější roli. Poslední registrační průzkumy brněnského Speleoklubu v prostoru ložiska Mokrá a jeho předpolí zaznamenaly celou řadu povrchových a podpovrchových krasových útvarů. Všechny, ovšem až na malé výjimky, představují stabilizované a zárodečné jeskynní systémy, které odvodňují (nebo odvodňovaly) Mokrskou plošinu ve směru do Vlašňovského (Mokrského) údolí a Studénčného žlebu, který se nachází mezi středním a západním lomem cementárny Mokrá.

Volné jeskyně zde tedy prakticky nejsou, až na vzácnou výjimku, kterou je jeskyně Glozarova (v rámci registrace Speleoklubu č.0001).

Glozarova jeskyně, nešťastně objevená P. Glozarem 19.10.1985, byla poměrně zajímavým systémem, skládajícím se ze dvou větších dómek a byla zdánlivě ukončena mělkým jezerem se stojatou vodou.

- detail viz příloha

Jeskyně Mokrská (č.0006) byla objevena jeskyňáři Speleoklubu Brno ZO 6-12 v r. 1996 a představuje relikvitu větší jeskynní chodby, která směřovala (nyní je již tato část zničena těžbou) z prostoru západního lomu ssz. směrem v nadm. výšce 395 m pod Mokorskou plošinu. Prostor jeskyně byl zcela zaplněn sprašovými hlínami redeponovanými z povrchu planiny, nikde nebyly spatřeny volné dutiny, kterými by se dalo proniknout dále pod planinu. U "dna" jeskyně byly zjištěny vrstvičky jílu a jemných písků, místy se vyskytly oblázky a menší valouny křemene a černých rohovců. Fossilní pozůstatky fauny pochází z podstropní partie jeskyně. Tato jeskyně byla od Pekárny vzdálená asi 800 m a není tedy zcela jisté, že s ní přímo souvisí. V současné době navíc zřejmě probíhá nové geofyzikální měření v prostoru jeskyně Pekárny, které by mohlo přinést nové poznatky.

Literatura:

Dvořák J. (1957): Význam archeologických výkopů v jeskyních jižní části Moravského krasu pro kvartérní geologii. Anthropozoikum, VI. ČSAV Praha.

Džuppa P. (1971): Zpráva o geofyzikálnom meraní na akcii Moravský kras regionálny hydrologický prieskum, MS, Geofyzika n.p. Brno.

Hašek V., Dvořák J. (1972): Zpráva o geoelektrickém měření v jižní části Moravského krasu. MS, Geofyzika n.p. Brno.

Hašek V. (1967): Geoelektrické měření v Moravském krasu jeskyně Pekárna. MS, Mor. Muzeum Brno.

Hašek V. (1968): Pekárna geofyzikální průzkum. Sbor. spel. kongresu v Olomouci.

Karvánek K. (1978): Tachymetrický plán okolí Pekárny.

Kraus L. (1977-80): Geofyzikální průzkum krasové struktury jeskyně Pekárny. Geofyzika n.p. Brno.

Kříž M. (1889): Kůlna a Kostelík. Brno.

Mrázek J. (1976): Plán telegnostické detekce. Archiv speleologického klubu v Brně.

Prix R. (1947): Badatelské vyhlídky v jižní části Moravského krasu. Čas. turistů LIX, 2, Brno.

Přílohy:

Jeskyně č. 1428 Pekárna

Moravská kras - jih

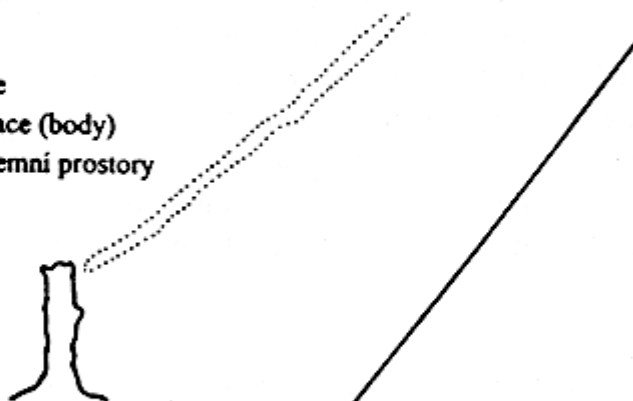
Výsledky telegnostické detekce překresleny z originálu (archiv ZO 6-12).

Virguloval: 20.3. 1976 Mrázek Josef, spolupráce Bročko Luboš

Překreslil 2.3. 1998 P. Kos

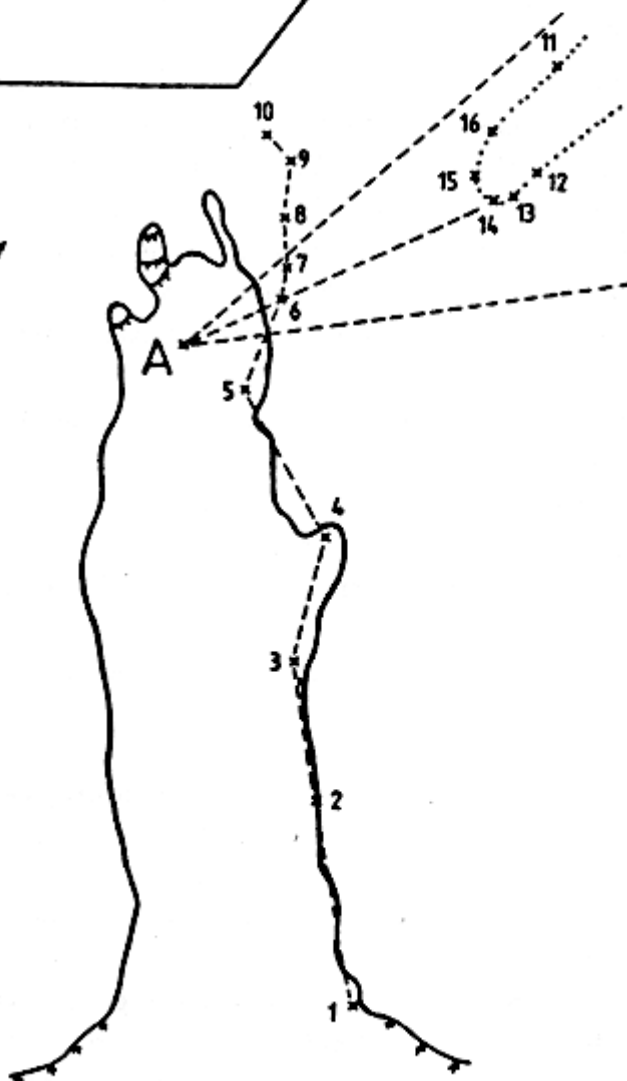
- A - směrové virgulace
- 1-16 - povrchová virgulace (body)
- - hypotetické podzemní prostory

0 50m

S

0 10m

Glozarova j., č. 0001

Mokrá, okr. Brno-venkov

Moravský kras - jih

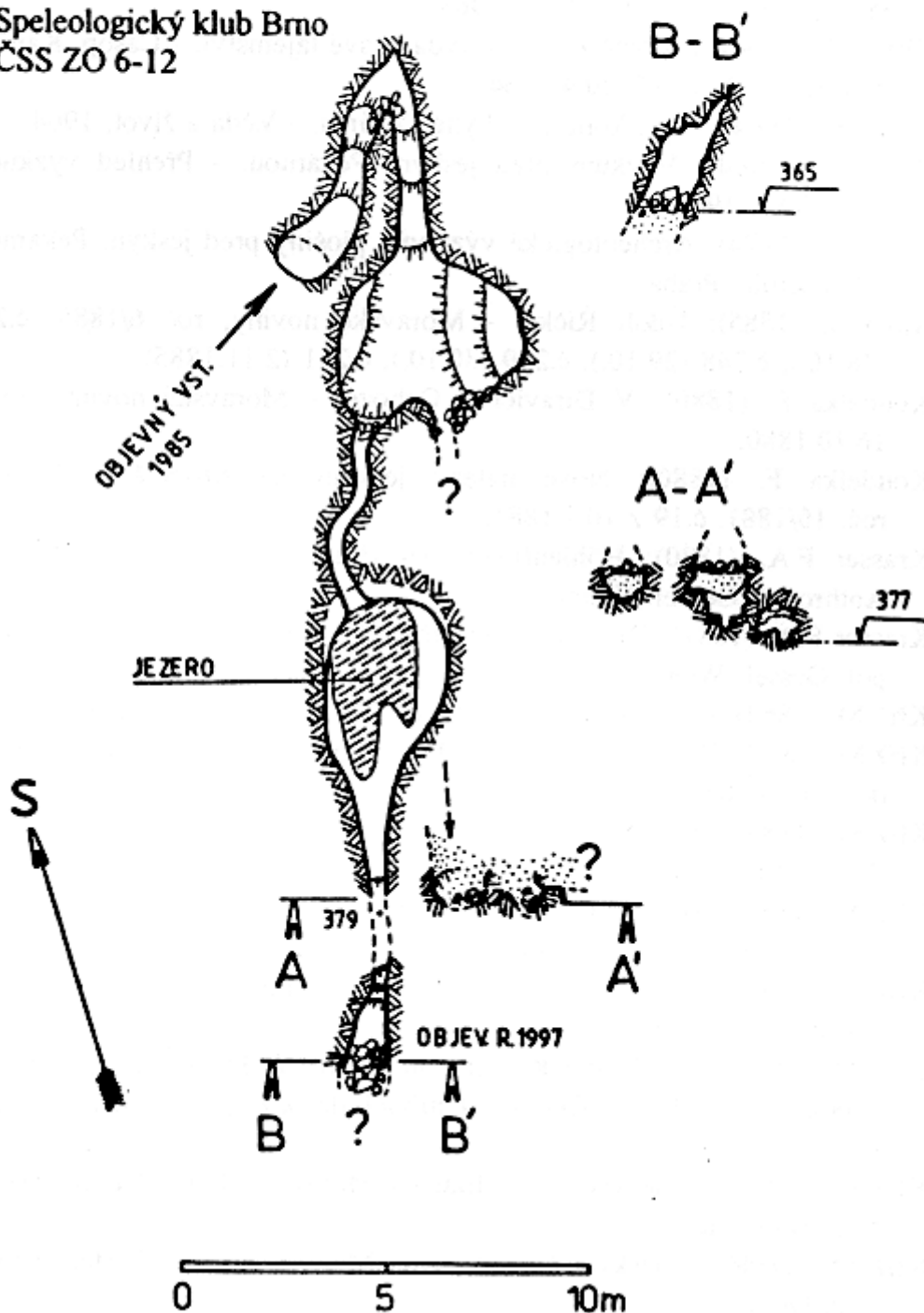
(Těžební prostor západního lomu v Mokré)

Z originálu od F. Šmikmátora vyhotovil a doplnil P. Kos

Rok: 1997

Speleologický klub Brno

ČSS ZO 6-12

Zpracoval:

Petr Kos, ZO 6-12 Speleologický klub Brno

Zrcadlí server: